

Wat is jouw waterverbruik?

Hoe staat het met jouw waterverbruik? En hoe zit het met dat van je burens? 37 telers vulden onze vragenlijst in. Zo kregen we wat meer inzicht in het watergebruik in de fruitteelt in kader van het project 'Vlaanderen WaterProof'.

Het is intussen al een jaar geleden dat we je vroegen naar jouw watergebruik voor verschillende teelten en 37 van jullie gaven ons inzichten in het waterverbruik van jullie fruitbedrijf. De enquête ging over de verbruiks jaren 2019, 2020 en 2021. Daarbij waren 2019 en 2020 eerder droge jaren, waar 2021 een extreem nat jaar was.

De cijfers die je verderop leest, zijn de gemiddelden over de drie jaren heen. De groep deelnemers met kleinfruit was te beperkt om juiste conclusies te kunnen trekken, daarom blikken we enkel terug op de resultaten voor appel en peer.

Wat zijn de grote verbruiksposten?

Nachtvorstberekening

De koploper in waterverbruik is de nachtvorstberekening, met gemiddeld 855 m³/ha/jaar. De klassieke systemen gebruiken 30 m³/ha/uur, wat de teller al snel doet oplopen. Binnen de groep deelnemers was 17% van het appelareaal en 6% van het perenareaal voorzien van nachtvorstberekening.

Irrigatie

Irrigatie is de tweede grootste verbruikspost. Die ligt iets hoger bij peer (321,7 m³/ha/jaar) ten opzichte van appel (228,9 m³/ha/jaar). Daarbij was 45% van het areaal peren van de deelnemers voorzien met irrigatie en 28% van het appelareaal.

Bijkomende watergift

Daarnaast gaf 47% van de deelnemers aan bijkomend water aan te voeren bij extreme droogte op niet-geïrrigeerde percelen. De volumes die daarvoor gebruikt worden, zijn gemiddeld 49,2 m³/ha voor appel en 70,6 m³/ha voor peer.

Foto 1

Proef met sensoren voor slimme irrigatie bij peer.

Overig waterverbruik

De kleinere verbruiken zijn die voor bespuitingen en natte sortering. Die liggen gemiddeld op 9,5 en 9,4 m³/ha voor appel en 11,7 en 8,3 m³/ha voor peer.

We willen bij alle eerder vernoemde percentages de kanttekening maken dat mogelijk meer telers die een hoger waterverbruik hebben (irrigatie, berekening) interesse hadden in de enquête en ook effectief hebben deelgenomen. Daardoor kan het werkelijke areaal voorzien met die technieken lager liggen dan de percentages aangeven.

Totaal watergebruik

In **tabel 1** lees je het gemiddelde jaarlijkse waterverbruik in de periode 2019 – 2021 voor de verschillende verbruiksposten bij appel en peer. Wanneer we van een perceel uitgaan met irrigatie, waar ook een natte sortering gebeurt, komen we voor appel gemiddeld op een watergebruik van 247,8 m³/ha en voor peer op 341,7 m³/ha (inclusief bespuitingen).

Als we anderzijds uitgaan van een perceel met enkel bijkomende wateraanvoer bij droogte (dus zonder druppelirrigatie) met natte sortering, is er een gemiddeld waterverbruik van 68,1 m³/ha voor appel en 90,6 m³/ha voor peer.

Hoeveel water gebruik je voor 1 kg pitfruit?

Om te berekenen hoeveel liter water er per kg appels of peren verbruikt wordt (**Tabel 2**), veronderstelden we voor peer een gemiddelde opbrengst van 40 ton/ha en voor appel 45 ton/ha.

Op een appelperceel met irrigatie en natte sortering, zal er zo gemiddeld 5,5 l water per kilo appels nodig zijn bovenop de neerslag die er valt. Kies je ervoor om enkel bijkomend water aan te voeren bij droogte in plaats van irrigatie, dan komt dat neer op gemiddeld 1,5 l/kg appels. Voor peer is dat respectievelijk 8,5 l/kg en 2,3 l/kg peren.

Tabel 1

Gemiddeld jaarlijks waterverbruik in 2019-2021 (m³/ha) voor de verschillende verbruiksposten bij appel en peer. Ook de hoeveelheid neerslag (m³/ha) tussen april en augustus wordt weergegeven.

GEMIDDELD WATERGEBRUIK 2019-2021 (m ³ /ha)	IRRIGATIE	BIJKOMENDE WATERAAN-VOER (op niet-geïrrigeerde percelen)	NACHTVORST BEREGENING	BESPUITINGEN	NATTE SORTERING	NEERSLAG APR-AUG
Appel	228,9	49,2	855,0	9,5	9,4	3.381,7
Peer	321,7	70,6	855,0	11,7	8,3	3.381,7

Tabel 2

Gemiddeld jaarlijks watergebruik in L/kg appels en peren voor de verschillende verbruiksposten.

GEMIDDELD WATERGEBRUIK 2019-2021 (L/kg)	IRRIGATIE	BIJKOMENDE WATERAAN-VOER (op niet-geïrrigeerde percelen)	NACHTVORST BEREGENING	BESPUITINGEN	NATTE SORTERING	NEERSLAG APR-AUG
Appel	5,1	1,1	19,0	0,2	0,2	75,1
Peer	8,0	1,8	21,4	0,3	0,2	84,5

Enkele tips om jouw watergebruik te beperken

Uit de enquête leren we dat er redelijk wat variatie is tussen bedrijven op vlak van watergebruik bij irrigatie of externe aanvoer van water bij droogte op niet-geïrrigeerde percelen. We geven je daarom graag enkele tips om je bedrijf weerbaar te maken voor de steeds kritischere waterbeschikbaarheid. Zet een mix van maatregelen in waarbij je zowel inzet op efficiënt watergebruik, waterinfiltratie en alternatieve waterbronnen.

1 METEN IS WETEN

Probeer het waterverbruik voor de verschillende teelten of zelfs per perceel bij te houden voor de diverse verbruiksposten (irrigatie, gewasbescherming, ...). Dat helpt om een correct inzicht te krijgen in je waternodden en maakt het makkelijker om gericht aanpassingen door te voeren om water uit te sparen of om de nodige watervoorraden te kunnen voorzien in het geval er een captatie- of oppompverbod komt.

2 ZORG VOOR UW BODEM:

Een hoog organische stofgehalte zal zorgen voor een beter waterbergend vermogen van de bodem. Daardoor zal die minder snel last hebben van droge periodes. Het gebruik van stalmest kan bijvoorbeeld al een positieve bijdrage hebben.

3 WATER BESPAREN:

Irrigatie volgens irrigatie-advisering 'PWARO' en/of variabele irrigatie o.b.v. bodemvochtsensoren.

Door rekening te houden met de lokale en actuele bodemvochtstatus kan de hoeveelheid water beter worden afgestemd op de behoefte van de plant. Zo wordt niet te weinig, maar ook niet te veel water gegeven en stijgt de hulpbronefficiëntie aanzienlijk. Meer info via www.pcfruit.be/nl/fruitteler/bedrijfsbegeleiding/irrigatie-en-fertigatie-pwaro en www.pcfruit.be/nl/intelligenter-fruit-telen. We onderzoeken ook slimme irrigatie i.k.v. het project 'Vlaanderen WaterProof'.

Nachtvorstberegening

Het gebruik van microsprinklers kan het waterverbruik terugdringen. Meer info via www.pcfruit.be/nl/fruitteler/bedrijfsbegeleiding/vorstbescherming/overzicht/beregening.

4 ALTERNATIEVE WATERBRONNEN

Percelen die enkel afhankelijk zijn van oppervlaktewater of putwater lopen risico bij oppomp- en captatieverboden. Evalueer of er alternatieve bronnen zijn die je kan aanspreken, zoals regenwateropvang, gezuiverd proceswater van industrie, trekpoelen (zoals er verschillende in Sint-Truiden en Heers zijn)... Meer info via: www.pcfruit.be/nl/onderzoek/onderzoeksdomeinen/water/droogte.

Spreid je verbruik en ga voor een mix van maatregelen waarbij je zowel inzet op efficiënt watergebruik, waterinfiltratie en alternatieve waterbronnen.

Meer info en tips om jouw waterverbruik beperken?

Voor meer informatie kan je terecht bij Victoria via victoria.nelissen@pcfruit.be of op: www.vlaanderenwaterproof.be

'Vlaanderen WaterProof' is een project dat de Vlaamse regering financiert in het kader van de Blue Deal, het programma dat de strijd aanbindt tegen droogte en waterschaarste in Vlaanderen. Binnen dit project worden voor de fruitteelt een aantal innovatieve maatregelen in de praktijk getest en gebruiksklaar maken, zoals slimme irrigatie met sensoren, peilgestuurde drainage, gebruik van alternatieve waterbronnen...

VEREINIGTE HAGEL

In verband met een sterke groei in de verzekerde oppervlakte fruit zoekt Verenigste Hagel kandidaten voor de functie van

FREELANCE SCHADE-EXPERT

WAT VERWACHTEN WIJ VAN U?

- ruime praktijkkennis van de fruitteelt
- goede communicatieve vaardigheden
- flexibele instelling
- zelfstandig kunnen werken
- accuraat en nauwkeurig
- vaardigheid met tablet
- goede beschikbaarheid in augustus en september

Als u belangstelling hebt voor deze functie stuur dan een bericht naar: info@vereinigste-hagel.nl

Neem vrijblijvend contact op voor meer informatie met **Jan Schreuder** ☎ +31 592 41 55 81 of **Dirk Dejaeger** ☎ +32 496 36 40 40.

Vereinigste Hagel is gespecialiseerd in het verzekeren van fruitgewassen tegen diverse weercalamiteiten. Verenigste Hagel verzekert tegen kostprijs en is de Nr. 1 in Nederland en België.

Eindelijk Vereenvoudigde Administratie

ONTDEK EVA®

ONLINE INFOSESSIES

- **9 FEBRUARI**
19U30 - 20U30
- **13 FEBRUARI**
13U00 - 14U00

Schrijf je snel in voor één van de infosessies via www.pcfruit.be/nl/eva

